

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิเคราะห์การใช้ 'เหตุการณ์เทียม' ในข่าวการแสดงคอนเสิร์ตในประเทศไทยของนักร้องไมเคิล แจ็กสัน 1993 ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ เป็นการวิจัยแบบพรรณนาโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ในการแจกแจงข้อมูลที่เป็นเอกสาร คือหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทยจำนวน 4 ชื่อฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ข่าวสด มติชน สยามโพสต์ จำนวน 94 ฉบับ ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม - 31 สิงหาคม 2536 โดยแยกประเภทของหนังสือพิมพ์ออกเป็น 2 ประเภทตามลักษณะเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ แบ่งประเด็นและใช้การวัดเชิงปริมาณอธิบายการให้ความสำคัญและน้ำหนักในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประเภท ในส่วนวิธีการนำเสนอเนื้อหาของ 'ข่าว' นั้น ได้ใช้ภาษา ภาพข่าว และ เทคนิคการพาดหัวข่าว ในการวิเคราะห์แต่ละส่วนจะได้ถูกแบ่งด้วย ระยะเวลาของเหตุการณ์เพื่ออธิบายการนำเสนอเนื้อหาของข่าวในลักษณะของเหตุการณ์เทียมตามแต่ละช่วงเวลาที่กำหนดในการศึกษานี้

แหล่งข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภทด้วยกันคือ

1. ประเภทเอกสาร ได้แก่ หนังสือพิมพ์ภาษาไทยจำนวน 4 ฉบับดังกล่าวข้างต้น โดยได้เลือกจากหนังสือพิมพ์ที่มียอดจำหน่ายสูงสุด และมีจำนวนความนิยมของผู้อ่านทั้งประเทศมากที่สุดในแต่ละประเภทจำนวน 2 ฉบับ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้อาศัยดัชนียอดพิมพ์จำหน่าย และจำนวนความนิยมของผู้อ่านจาก Media Pocket Guide 1994 จากบริษัท ทีโอ เบอร์เนท แห่งประเทศไทย จำกัด หลังจากนั้นได้วิเคราะห์หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ ในส่วนของ ข่าว ภาพข่าว คอลัมน์ สกู๊ป สารคดี การ์ตูน และบทบรรณาธิการ

2. ประเภทบุคคล ได้แก่ หัวหน้าข่าวหน้า 1 ข่าวกภาพ ผู้สื่อข่าว เพื่อให้ทราบแนวความคิดการจัดทำข่าว การพาดหัวข่าว ตลอดจนการคัดเลือกภาพข่าว

การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้

แบ่งวิธีการเก็บข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ตามประเภทข้อมูลในการศึกษาได้ดังนี้คือ

1. ประเภทเอกสาร การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยการนำข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ ทั้ง 4 ฉบับที่เสนอข่าวเกี่ยวกับการแสดงคอนเสิร์ต ไมเคิล แจ็กสันฯ มาจัดกลุ่มตามชนิดของหนังสือพิมพ์ คือ กลุ่มรูปแบบเนื้อหาข่าวจากหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพและเชิงประจักษ์ โดยเรียงตามลำดับก่อนหลังของการเสนอเหตุการณ์ฯ ทั้งนี้ แหล่งข้อมูลพื้นฐานได้ค้นคว้าจากหอสมุดแห่งชาติ ท้าวสุกรี และห้องสมุดมติชน โดยรวบรวมข้อมูลจากการนำเสนอข่าว บทบรรณาธิการ การ์ตูน สกู๊ป คอลัมน์บันเทิง สารคดี และภาพข่าวเกี่ยวกับการแสดงคอนเสิร์ต นอกจากนี้ข้อมูลพื้นฐานดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยยังได้ใช้ออกสารงานวิจัย ตำรา บทความ ของนักวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษประกอบการวิเคราะห์

2. ประเภทบุคคล เพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ได้ใช้แบบสัมภาษณ์ซึ่งสร้าง เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดการจัดทำข่าวและการคัดเลือกภาพข่าวจากผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ หัวหน้าข่าวหน้า 1 ช่างภาพ ผู้สื่อข่าว เพื่อให้ทราบเกณฑ์ในการจัดลำดับความสำคัญของการเสนอข่าว

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้วิธีการศึกษาแบบเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ เพื่อให้ทราบปริมาณความเข้มข้นของรูปแบบเอกสารต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพและเชิงประจักษ์

นอกจากนี้เพื่อให้ทราบถึงการให้ความสำคัญและน้ำหนักในการนำเสนอข่าวการแสดงคอนเสิร์ต ไมเคิล แจ็กสันฯ ได้จัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็น 12 ประเด็น เพื่อใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) สำหรับประเด็นข้อมูลต่าง ๆ ได้จัดแบ่งเป็น 3 ช่วงเวลาคือ

- 1) ช่วงก่อนการแสดงคอนเสิร์ตฯ วันที่ 1 กรกฎาคม - 23 สิงหาคม 2536
- 2) ช่วงระหว่างการแสดงคอนเสิร์ตฯ วันที่ 24 สิงหาคม - 28 สิงหาคม 2536
- 3) ช่วงหลังการแสดงคอนเสิร์ตฯ วันที่ 29 สิงหาคม - 31 สิงหาคม 2536

ในการวิเคราะห์การให้ความสำคัญ และน้ำหนักในการนำเสนอ 'ข่าว' การแสดงคอนเสิร์ต ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์การให้ความสำคัญ และน้ำหนักต่อ 'ข่าว' ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1) ประเด็นรูปแบบในการนำเสนอ ได้แก่ ข่าว ภาพข่าว คอลัมน์ สกู๊ป การ์ตูน และ บทบรรณาธิการต่อประเด็นนั้น ๆ มากน้อยแตกต่างกันอย่างไร

2) ประเด็น 'คุณค่าข่าว' (news value) ที่เป็นองค์ประกอบในเนื้อหาของวรรคณา โดยศึกษาว่า 'คุณค่าข่าว' ใดถูกนำเสนอมากที่สุด

3) การใช้ขนาดพาดหัวข่าวในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ และเชิงประชานิยม ตามการแบ่งประเภทและขนาดพาดหัวข่าว (ดูรายละเอียดหน้า 15)

การแบ่งประเด็นของเหตุการณ์ที่นำเสนอผ่านหัวข้อข่าวได้พิจารณาออกเป็น

- ความสำคัญของคอนเสิร์ต
- บั๊ต
- สถานที่
- ความสำคัญของนักร้อง
- ความขัดแย้ง
- มาตรการความปลอดภัย
- สภาพอากาศ
- การเลื่อนคอนเสิร์ต
- คดีข่มขืนเด็ก
- ความสำเร็จของงาน
- กิจกรรมที่เกี่ยวกับเด็ก
- ผลที่ได้จากการจัด

การวิเคราะห์วิธีการนำเสนอเนื้อหา

สำหรับในส่วนนี้ ได้วิเคราะห์วิธีการนำเสนอเนื้อหา 'ข่าว' ที่เป็นเหตุการณ์เทียมของหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประเภท จากข้อมูลที่ได้จาก 'ภาพข่าว' ซึ่งเป็นองค์ประกอบเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์ในเรื่องของต้นกำเนิดภาพ องค์ประกอบภาพ และ การสื่อความหมายด้วยภาพที่เกิดจากมุมมอง อันเป็นอวัจนะภาษาที่เกิดจากเทคนิคการถ่ายทำ

การนำเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ได้นำเสนอผลการศึกษาแยกออกเป็น 2 ส่วน ตามประเด็นการวิเคราะห์ คือ 1) ประเด็น และเนื้อหาของ 'ข่าว' ที่มีลักษณะเป็น 'เหตุการณ์เทียม' ในการนำเสนอเนื้อหา เพื่อวิเคราะห์การให้ความสำคัญ และน้ำหนัก 2) วิธีการนำเสนอเนื้อหาของ 'ข่าว' ที่เป็น 'เหตุการณ์เทียม' 3) อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหา ได้เรียงลำดับเหตุการณ์ และสรุปเนื้อหาของ 'ข่าว' ที่หนังสือพิมพ์นำเสนอในแต่ละช่วงทั้ง 3 ช่วง คือ ช่วงก่อนการแสดง ช่วงการแสดง และ ช่วงหลังการแสดง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย